

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereida, hova a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: Dr. ÉLTHES GYULA.
Laptulajdonos VÁKÁR L.

Előfizetési ár: Egész évre 82 kor. (Külföldre 50 K)
Félévre 16 kor. Negyedévre 8 kor. Egyes szám 30 f
Kéziratok nem adnak vissza.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak

A magyar békét március 15-ikéig elintézik.

A Temps ismételen foglalkozik a magyar békeszerződéssel s a békekonferencia vezetőségének figyelmébe ajánlja, mennyire fontos, hogy ez a kérdés mielőbb elintéztessék.

A bekekonferencia, minthogy a magyar delegáció már visszatért Párisba, február 12-ig megkapja a magyar ellenjavaslatot, amire legkésőbb két héten belül megteszi észrevételeit és közli a magyar delegációval.

Ez már csak a magyar kormány, illetőleg nemzetgyűlés válasza marad ha a s ha ez igen lesz, a békeszerződést március közepéig elfogják intézni.

Miert maradt meg helyén a Huszár-kormány?

Budapestről jelentik:

A nemzetgyűlési választások eredménye egyelőre nem érinti a Huszár-kormány helyzetét. A választások első eredményének beérkezése után egyes politikai körökben azzal a tervvel foglalkoztak, hogy Friedrich István hadügyminiszter vegye át a kormány vezetését.

A tervezetéseket azonban egyidőre megakasztotta Horthy nyilatkozata. A magyar fővezér ugyanis kijelentette, hogy az ország érdekében fenn kell tartani a mai koalíciós kormányzatot és csak a megválasztandó államfőnek lesz joga új kormányt kinevezni. Horthynak ez a kijelentése eldöntötte a helyzetet: a Huszár-kormány tehát helyén marad.

A nyugatmagyarországi vármegyék.

A Neue Freie Presse jelenti, hogy Renner kancellár, miután a csehszlovák kormányral való tárgyalásait befejezte, a napokban Budapestre érkezik, hogy ezuttal a magyar kormányral tárgyaljon.

Ahogy a bécsi lap tudni véli, a kancellárnak az a szándéka, hogy az osztrák békeszerződésben Ausztriának juttatott nyugatmagyarországi vármegyék dolgában valamely megegyezésre jusson a magyar kormányral és pedig olyan formában, hogy a kötetlen megállapodások lehetővé tegyék a két ország barátságos szomszédai viszonyát és a kölcsönös gazdasági érdekek zavartalan kielégítését.

A kancellár a tárgyalásokban nem fogják korlátozni a békekonferencia rendelkezései, mert Németausztriának kétségtelen joga van ahhoz, hogy Magyarországga megfelelő gazdasági kapcsolatot teremtsen.

Milyen módosításokat kér Magyarország a békeszerződéssel kapcsolatban.

A magyar békelegáció Párisba való visszatérése után a következő fontosabb elveket fogja előterjeszteni:

1. Magyarországtól elszakítani szándékolt területein népszavazás tartassék.
2. Kölcsönös, szabad forgalom létesítése a megmaradó Magyarország és az elszakítandó részek között.
3. Biztosítékok nyújtását, az elszakítandó területen élő magyarság védelmére.

A magyar alkotmány.

Huszár Károly miniszterelnök a Pesti Napó tudósítója előtt kijelentette, hogy február 16-án az ország kül és belpolitikai helyzetéről jelentést tesz a nemzetgyűlésnek.

Azután beterjeszti az állam vezetésére vonatkozó törvényjavaslatot. Ennek elfogadása után nyomban megválasztják az államfőt, majd az eskü letétele után a kormány lemond.

Az új államfő azután kinevezi az új kormányt.

Ki lesz a magyar király?

Lyon. Magyarország monarchia lesz, de az antant hatalmak ellene vannak a Habsburgok trónra jutásának. Többek között József főherceg volna a népválasztottja, ismét más körök az angol Teck herceg, vagy a connaugti herceg jelöltségét támogatják. A kormány előrelátó radikális tagjai a királyi összekötésekkel dicsekedő Széchenyi László gróftól ajánlják. Széchenyi László gróftól különösen egy amerikai multi milliommósnóval Vanderbilt Gladisszel való házassága révén választották, mert egy amerikai királynő, bizonyára megszerezne Magyarországnak Amerika támogatását szociális anyagi és pénzügyi téren.

Széchenyi László gróf 50 éves és örmeződi kastélyában él.

Február hó 16-án tart ismét ülést a nemzetgyűlés, mikor is Apponyi Albert gróftól az ország nádorává választja. Apponyi Albert beterjeszti a monarchia visszaállítására vonatkozó javaslatot és a trónjelöltek névsorát.

— A Habsburgok kitiltása. A minisztertanács, melyen Horthy Miklós fővezér és valamennyi tábornok is részt vett, foglalkozott a nagykövetség jegyzékével, mely Károly volt királynak és a Habsburg uralkodó család tagjainak a magyar trónra való ültetését megtiltja. A minisztertanács úgy döntött, hogy a jegyzéket tanulmányozás és megválaszolás végett a nemzetgyűlés elé terjeszti.

A perek új felemelt értékhatárai, valamint a pénzbüntetések és pénzbírságok felemelése a bíróságoknál és a hatóságoknál.

A kormányzótanács, az 1920. évi január hó 10-én megjelent Hivatalos Lap 79. számában közzétett és 1920. évi január hó 11-ével már életbe is lépett rendeleteivel, gyökeres változásokat idézett elő a bíróságok hatáskörében és működésében.

Ugyanis a rendelet, mely általános jellegű intézkedéseket tartalmaz s amely a jogélet összes ágaira vonatkozik, legyen az büntető, fegyelmi, közigazgatási, pénzügyi, rendészeti jog, vagy pedig magán, kereskedelmi illetve ipari jog, ahol csak az értékhatár döntő szerepet játszik, vagy ahol a pénzbüntetések vagy pénzbírságok vannak előírva, — minden esetekben az értékhatár, a pénzbüntetések és pénzbírságok összegei, amelyek az 1918. évi december hó 1. előtt hozott törvényekben és rendeletekben vannak előírva, — azok tízszeressé emeltek fel.

Büntetőjogi szempontból ezen értékhatár — és pénzbüntetés — felemelések az összes büncselekményekre vonatkoznak, bármily természetűek legyenek azok, tehát a büntetésekre, vétségekre, kihágásokra és azok büntetéseire egyaránt.

Az értékhatár emelkedése által módosul a büncselekmények minősítése is, valamint a bíróságok hatásköre is.

Ezen módosítással kapcsolatban azon általános szabály érvényesül, hogy a rendelet életléptetése előtt elkövetett büncselekményekért, melyek a rendelet kihirdetése után bíráltnak el, mindig a vádlottnak kedvező törvényes intézkedések alkalmazandók.

A rendelet kihirdetésekor a bíróságok előtt folyamatban levő bűnyekben, ha az értékhatár felemelése által ezen büncselekmények egy más bíróságok hatáskörébe esnek, az iratok csak akkor küldhetők meg ezen utóbbi bíróságnak, ha 1920. évi január 11-én nem volt még kitűzve a főtárgyalás.

A rendelet a polgári perekre vonatkozólag külön intézkedik.

Ennek értelmében az 1911. évi I. tc. (Pp.)-ben foglalt értékhatárok következőképp módosulnak:

1. §.	1. pont =	25000 korona.
5. §.	ut. bek. =	25000 korona.
94. §.	2. bek. =	10000 korona.
415. §.	4. pont =	2000 korona.
476. §.	2. és 3. bek. =	500 korona.
509. §.		= 10000 korona.
513. §.	2. bek. =	1000 korona.
521. §.	ban 500 korona helyett jön	10000 korona, a 100 korona helyett jön 2000 kor.
525. §.	2. bek. =	50000 korona.
545. §.	1. bek. =	10000 korona.
691. §.	1. bek. =	5000 korona.
758. §.	1. bek. =	500 korona.

A 111., 118., 171., 175., 213., 336., 554. §-okban irt pénzbírságok és a 32., 210., 222., 296., 303., 357. §-okban irt pénzbüntetések, valamint egyéb értékhatárok és büntetések is tizzel szorzandók a rendelet alapján.

A felek (ügyvédek) figyelme felhivandó, hogy kereseteikben mindig pontosan jelöljék meg a pertárgya értékét. Ezen megjelölés hiánya esetén az első tárgyaláson tisztázandó ezen érték a tárgyalási jegyzőkönyvben.

Az átmeneti időre pontosan betartandók „per analogiam“ az 1912. évi LIV. tc. 59—69. §-ainak és a 4050/1917. M. E. rendelet 2. §-ának rendelkezései.

Az 1920. évi január hó 11-ike előtt beérkezett keresetek, melyek nem tartoznak az azon bíróságok hatásköréhez (az értékhatár felemelése folytán), elküldetnek egyenesen az illetékes bírósághoz visszautasítás nélkül, mivel a rendelet esetleg csak később érkezik meg s hogy ezen indokból a felek ne szenvedjenek hátrányt.

A magyarországi kisajátítás.

A magyar összeülő nemzetgyűlés elsősorban a földbirtok reform javaslatot fogja letárgyalni. A reform elrendeli: az összes kötött birtokok, hitbizományok, holtkezi birtokok, továbbá mindazon birtokok kenyszerkisajátítást, amelyeket tulajdonosaik a háború miatt, vagy azután szereztek.

Addig is azonban, amíg a javaslat törvényvé válík, megkezdődött már egyes nagybirtokok parcellázása. Elsősorban Somsich Laszló gróf, Szechenyi Aladar gróf, Pallavicini György őrgróf és Hoyos Miksa gróf iudivanyara Somogy megye nagybirtokosai felajánlottak birtokaik harminc százalékát a földmives népnek. A parcellázási munkálatok már a tavasszal megkezdődnek.

Az első nagyarányú földosztást a csongrád-megyei Pallavicini-uradalom kezdte meg, amelynek tulajdonosa, Pallavicini Alfréd gróf felajánlotta azt, hogy birtokából annyi földet enged át a környék földmives népének, amennyit az meg akar és meg tud vásárolni.

E birtok több, mint kilencvenezer katasztrális hold. Egy tagban Magyarország legnagyobb latifundiuma. Tizenhat község népe nem tudott eddig földhöz jutni, mert a községek egész határa a Pallavicini-uradalom tulajdonában van.

A föld eladása az uradalom algyői és tápei birtokrészletnél kezdődött, 3-5-8-10-20-40 holdas parcellákat jegyeztek eddig a környékbeli földmivelők és azokon a területeken, amelyeken eddig a tanyák és majorságok emelkedtek, 80—100 holdas középirtokok keletkeztek. Elsősorban szántóföldeket holdanként 4000 koronáért, a másodosztályukat pedig 2500 koronáért árusítják.

Tarka-estély.

Csikszeredán, 1920. évi február hó 17-én, a Vigadó színháztermében, a Csikszeredai Ipartestület pénztára és részben a szegény gyermekek tovább taníttatása javára tánccal egybekötött műsoros tarka-estély tartatik a következő műsorral:

1. „A csábitó“ 1 felvonásos komédia. Szereplők: A férj, Kovács Árpád. Feleség, Bíró Jucika. Tóni, ifj. László József.

2. D. Darás József: „A vetkőzés“, „Az ember“.

3. Helvig Ella: „Jársz-e még Budára alkonyatkor“ és „Hugocskám—Tyukocskám“.

4. Beke Erzsike és D. Darás József táncos duette: Szép dzscentlemén, Heje-huja báróból.

5. Ifj. László József: „Ilyenkor este mindig arra gondolok“, „Éjjel, éjjel“.

6. „Lady“ 1 felvonásos tragikomédia. Szereplők: Férj, Fejér Ferenc. Asszony, Helvig Ella. Jó barát, D. Darás József. Szolga, ifjabb Bíró Sándor.

7. „Budoirok királya“ 1 felvonásos színjáték. Szereplők: Szép asszony, Balázs Irma. Elegáns ur, Helvig Vilmos.

8. Fejér Ferenc: Ripp van Vinkle belépője.

9. László Géza: „Olasz ég alatt“, „Gázlámpa“.

10. Helvig Ella és D. Darás József táncos duette: Gyere csokolj meg, Lili bárónőből.

11. F. J. Ferenc: Ripp van Vinkleből „Kutária“.

12. „Öldön, ne zavarj“ egy felvonásos vígjáték. Szereplők: Malvin, Beke Erzsike. I. ö sufragette, Fegyveresi M. d. II-ik sufragette Helvig Nelli. III-ik sufragette, Helvig Ella. IV-ik sufragette, Balázs Bözsi. V-ik sufragette Bíró Jucika. Gyönyörű ember, Darás József. Conferal Helvig Vilmos.

Az előadásra jegyek már most válthatók Pototzky Pál divatüzletében. Az előadás kezdete este fél 8 órakor.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Február a mehesben.

E hónapban, mivel a mehesalad már életre kelt, az anya megkezdette petézését, fokozott éberséggel kell a család nyugalma és jóléte felett órködni.

Tisztulásra alkalmas napokon figyeljük meg méheinket, amely család vigan repül az rendbe van, amelyik nem akar röpködni, azt ösztönözzük rá a kaptár gyenge kopogtatásával, a röplükön való beheliséssel, vagy langyos mézesvíz befecskendezésével. Ha így sem repül, vagy a kopogtatásra erősen zug, biztosan valami baj van, de ezt most még meg nem állapíthatjuk. Tartsuk figyelemmel és mihielyt az idő annyira melegszik, vizsgáljuk át, vizsgálván azonban arra, hogy a fészek ki ne hűljön.

A hajmenésben szenvedő családokat ugyanis felismerhetjük, ha ki nem bontjuk; csak a küszöbdeszkát kell eltávolítanunk a kaptár oldalán és fenékén meglátszik a vörösesbarna ürület, ami a vérhas jele. Anyátlan családokon csak később tudunk segíteni. E hónapban ezek a fődolgozók: melegség, méz, víz és levegő. Ha az élelem kevés, amit az ablakhoz jövő és üreslőben keresgélő méhekről tudunk meg, lépesmézzel pótoljunk a hiányt.

Ha a röplük eldugult volna, tegyük azt szabaddá, különösen a repülés napjaira. Védjük méheinket háborgatásoktól, naptól, szélétől. Azután szedjük rendbe, javítsuk ki eszközeinket, készítsünk ujjakat és mülépet. Olvassuk a szaklapokat, könyveket, hallgassunk ha lehet szakelőadásokat s szerezzünk új híveket a méhészetnek.

Csikszereda, 1920. évi február hó.

Csomor Aladár, okl. méhészmester.

NYILTÉR. *)

RÉVAI BELA urnak

cégemhez való szolgálatbalépésekor adott és távozasakor vissza nem juttatott meghatalmazását — mely helyettem való intézkedésekre fe jogosította — érvénytelennek nyilvánítom és ő nevemben senkivel nem érintkezhet.

BRÓDY KÁROLY.

*) E rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Nagy hőseség.** Két nap óta az egész vármegyében nagy havazás van. Az óriási hó a vonatok közlekedését jelentékeny mértékben akadályozza. A brassói személyvonat a déli órák helyett késő este, a gyergyó-zentmiklósi esti személyvonat pedig reggel érkezett Csikszeredára.

— **Halálozás.** Böjti Bójthy Györgyné szül. nyárádszentlászlói Bulla Róza, 1848—49 honvéd huszárhadnagy özvegye, 90 éves korában Csikszentmiklylon február hó 9-én elhunyt. Temetése február hó 11-én általános részvét mellett ment végbe. Halatát a Gözsy és Bójthy családok gyászolják.

— **A csikszeredai iparos nőegylet** 1920. évi február hó 8-án tartotta első jótékonycélú teaestélyét. A nőegylet választmányának tagjai olyan nagy tevékenységet fejtettek ki, hogy a terv szerinti szűkebb körben rendezett estély a varakozáson felül sikerült. Az Europa-szálló szűknek bizonyult az estélyre megjelenni óhajók befogadására úgy, hogy a kik később érkeztek, távozni voltak kénytelenek. Iparos nőink áldozatkészségének bizonyossága volt a sok minden jókkal megrakott gazdag büffé is. Az estély a legjobb hangulatban (ifj. Miczi Miskának kitünő zenéje mellett a késő éjjeli órákig tartott. A beleptidij nélküli estély az adakozásokkal együtt 5000 korona tiszta jövedelmet eredményezett. (X.)

— **Oltaregyületi gyűlés.** A helybeli Oltaregyület socialis bizottsága legközelebbi gyűlését március hó 4-én tartja meg, melyre az etőkészületek már folynak. A gyűlés keretében ezután is jól összeválogatott műsor fogja a közönséget szórakoztatni, melynek rendezői Aczel Ödön és Löfller Marcellné bizottsági tagok.

— **Kosaras táncestély.** A csikstapoczaai házas emberek folyó hó 8-án rendkívül sikerült kosaras táncmulatságot rendeztek, melynek céljaira Márkos Endre plebános becsatolta rendelkezésére a szükséges helyiségeket, melyert a rendezőség ezután fejezi ki hálás köszönetét. Az estély rendezői Csicszer Tamás, Miklos Antal és Daradics Sándor birtokosok voltak, kiket a sikerült rendezésért elismerés illet.

— **Ipartestület alakulás.** Szépvizen t. hó 8-án Ipartestület alakult. Elnök Ferenczy István szabómester, titkár Szalai Antal igazgató-tanító. Ugyanakkor a már-már feibomlannak indult Iparos Olvasókör is új erőre kapott. A jelenlevő összes iparosok, kik régebben kiváltak az Olvasó Körből, valamennyi újból belépett. Az iparosság megerősödésére minden irányban tovább folyik a dicséretes akció.

— **Farsangi színelőadás.** A csiksomlyói árva- és szeretetház február hó 15-én és 17-én délután fél 4 órakor az árvák javára farsangi színelőadást rendez. Ez alkalommal színre kerülnek „Nyárfás ur vihaja“, egy felvonásos bohózat és „Bodogorszag“ keresztienysocialis öt felvonásos színmű. Végül életképek lesznek, amelyek tárgya „A kised Jézus a gyermekek között“. Belépődij: elsőhej 15 korona, másodikhej 10 korona. Felülfizetések a nemes céljára köszönettel fogadtatnak. A farsangi színelőadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A Mars lakói életjelt adtak magukról.** Említetük, hogy a dróttalan taviró egyes állomásain, kivált Angliában és Amerikában olyan titokzatos jelek nyilvánultak, hogy maga Marconi sem tartja kizártnak, hogy azokat valamely bolygóról adják le. Most Lovel amerikai csillagász egy óriási látésóval teljes bizonyosságot szerzett arról, hogy a Mars csillagon élőlények vannak, akiknek civilizációja magasabb, mint a föld lakóié. Kétszázmillió kilométerről tehát ők küldhetnek szikratávíratot.

— **Kiket választottak meg a magyar nemzetgyűlésre?** Érdekes a most összeült magyar nemzetgyűlés tagjainak foglalkozási statisztikája annál is inkább, mert ez az első magyar népképviselő, mely legalább is névleg az általános titkos választói jog alapján jött össze. A nemzetgyűlés tagjai sorában ép úgy mint a régi képviselőház tagjai közt, a föld-birtokosok és az ügyvédek szerepelnek a legnagyobb számban. Az ország ipari munkássága ép csak két személlyel van képviselve, a mi nek főoka, hogy a szociáldemokrata párt nem vett részt a választásokon. Különböző beszél-jenek maguk a számok: A 132 képviselő közt van 28 birtokos, földmives (28 százalék); 17 ügyvéd (13 százalék); 27 ismeretlen foglalko-zású (20 százalék); 15 pap (11 százalék); 11 miniszter (8 százalék); 6 államtitkár (5 száza-lék); 9 hivatalnok (7 százalék); 5 tanár, tanító (4 százalék); 5 gyáros, kereskedő (4 százalék); 4 hírlapiró (3 százalék); 3 orvos (2 százalék) és 2 munkás (2 százalék.)

— **Erdély közigazgatási életének ele-ven** hirdondója a „Ripport Újság”. Minden ke-reskedőt, iparost, gyárost és vállalkozót egy-aránt érdekel. Az összes rendeleteket, közz-gazdasági eseményeket, azonkívül a társadalmi élet nevezetesebb eseményeit is megtalálja ebben a gondosan szerkesztett s a legjobb nevű szakemberek által irt hetilapban. Okvetlen ren-deije meg a kiadóhivatalban Kolozsvár, Szent-egyház-utca 3. szám alatt. Előfizetés egy évre 80 korona, fél évre 40 korona.

— **A csikszentimrei Öltáregylet által** 1920. február hó 1-én rendezett műsoros tea-esteyén felülfizettek: Pototzky Pál, Czíkó Árpád, N. N. 52-52, Székely Lajos, Cseh István, Schaffer Arthur, N. N. 50-50, Badó Juliska 46, Stenczel Lajos, Jakab Ferencné 42-42, Baky Károlyné, Endes Antal 34 34, Vakar Lajos 30, Virág Menyhért, Demes Mihály, dr. Czirák Ambrus 24-24, Dánél Ágoston, Demes Elek, Szakács Gizella, Szántó József, Cseh Gyula 20-20, Bodó József 18, Orbán Andras 15, Csiz-szer Imre, Váczi József 14-14, Törzsök Mi-hályné, Gergely János, Szarka Jenőné, Anda Géza, Pototzky Gergelyné 12-12, Betegh Gyula, Balló Béla, Balló Gergely, Bálint József, Csató János tanár, Kóródy Béla, Orbán Gábor, Szántó Alajosné, özv. Farkas Mihályné 10-10, dr. Sándor Gyula, Stefán József 8-8, Demes Antal, Kolombán József, Szász Péter, Sándor Ignác, Salamon István, Kovács Ferenc, Kovács Ignác, Balázs László 6-6, ifj. Sándor Gergely, ifj. Gergely Károly, Kencse Lajos, Kencse Ká-roly, Cseke Bálint, Gergely Gergely, Kocsag Karoly, Szász Béla, Salló Ignác, Szóke Jo-zsefné, Balog Ignác, Csató János, Szóke Dé-nes, Tekse János, N. N., Kolombán David, N. N., Orbán Andrásné, Kecse Lőrinc 4-4, özv. Demes Ferencné, Betegh László, Gombos Ist-van, Bartis Mihályné, Szabó Lázárné, Csató István, Jakab Józsefné, Szopos Imréné, Bartis Lazarne, N. N., özv. Orbán Istvánné, Mate Lajosné, Tankó Károlyné, Kovacs Annuska, Szabó Elek, Kristó N., Kristó Endre, Aurie Dimitriu, Antal Béla, Gyöngyösi Gáborné 2-2 koronát. — Összes bevétel volt 3873 korona. Kiadás 664 korona 64 fillér. Maradt tiszta jö-vedelem 3208 korona 36 fillér.

— **Ma már minden magyarház aszta-lán ott kell lennie** Erdély magyar irodalma legrégibb és legnívósabb lapjának az „Erdélyi Szemlének”, mely hatodik éves fenállása óta az irodalmi és művészeti élet tetterős irányítója, bemutatója. Szerkesztői: S. Nagy László, Torday József, szerkesztőbizottsága: dr. Bartók György, dr. Makkai Sándor, Petress Kálmán, főmunkatársai pedig dr. Cholnoky, dr. Csengery,

dr. Márky, dr. Ravasz László, Páll Árpád, Reményik Sándor, Koos Károly, Berde Mária, Nagy Géza, Bakoczy Károly, Tompa László és mások. Ne mulassza el egy levelezőlapon meg-rendelni a kiadóhivatalban, Kolozsvár, Szent-egyház-utca 3. szám alatt. Előfizetési ára egy évre 160 korona, félfévre 80 korona.

— **Elszámolás.** A várdotfalvi ifjuság ál-tal január hó 11-én, az árvaház javára, a köz-ségházában rendezett jótekonycélu műsoros-estély tiszta jövedelme 1838 korona volt, melyért a rendezőségnek ezuton is hálás kö-szönetét fejezi ki az árvaház főnöknője.

— **Öngyilkosság.** Silló Balázs 24 éves csikmindszenti születésű legény, Csikszeredán a Hargita-utca 65. sz. alatti lakásán meglötte magát és rögtön meghalt.

— **Roman nyelv tanítás.** A napokban egy tanfolyam nyílik, melyre jelentkezők elfo-gadtatnak. Jelentkezni lehet a Vakar-üzletben.

CSARNOK.

Az igazi férfi.

„Férfiakra van szükségünk! — így kiáltott fel a német kath. népgyűlések egy ünnepelel szónoka, — férfiakra, minden téren és vonalon, de nem holmi előre is, hátra is pislogó nád-szálakra, hanem olyanokra, akik bátran oda-állnak az ágyuk torka elé, de ép oly bátran mernek leterdelni is és imádni az Istent az egész világ előtt”. Ha ilyet akarunk keresni, akkor elő kell venni Diogenes lámp-ját, mert csak igen keveset találunk. Korunk fiai egé-szen belesülyedtek az anyagi világba, tehát egész jellemeiket ne keressük, de félembere-ekkel uton-utfelen találkozunk. Mily jól esik aztán az embernek, ha ily sok keresés-kutatás, lötás-futás után ily egész emberbe ütközik. Ilyen puritán jellemről, ily becsületes ember-ről lesz e helyen szó, egyet-mást mondunk el róla, hogy az emberek belássák, hogy korunk romlottsága mellett is lehetnek egész emberek, jellemes egyének, ha akarnak, mert a jellem kialakulását nem a kor viszonyai eszközlik, hanem az minden egyén sajátos munkájá-nak eredménye, kifolyása, a körülmények esetleg befolyásolhatják. Rámutatunk ilyen szépjellemeű emberre, kiben még a tisztelet-és becsületérzés él, hogy mint példát köves-sék, mert „a példa vonz”.

Téves meggyőződése az emberiségnek, hogy ha perfekt, tökéletes egyéneket keres, mind-járt a mágusok s nagyurak sorait vizsgálja, mintha csak ez az osztály teremné a jó gyü-mölcsöket s nem gondolkodnak, nem számolnak azon ténynyel, hogy bizony sokszor az alsóbb osztályokból több puritán ember kerül ki, mint ama főuri körökbel.

A mi emberünk is egyszerű család sarja. Becsületes szülők gyermeke, hisz a fia becsü-letessége a szülőké is jól nevelték, valláso-san ápolták, a vesszőt sem vonták meg tőle. Ezt abból gyanitom, hogy lelke azon meren-gett, hogy másokat nevelhessen s azon mód-szert alkalmazza, melyet édes anyjától tanult el. Buzgón imádkozó, istenfélő volt, gyakorta lehetett a templom csendjében találni, kerülte az utcán léhűtő társakat. Midőn lelke szárnyai bontakozni kezdtek s pályaválasztás előtt állott, szive nemes vágát követve, a tanítói pályára lépett. Tanító akart lenni, hogy tanítsa az ár-tatlan gyermekeket, nevelje a naiv lelkeket, mert ő is naiv volt. Gyermekeként játszott ve-lők, társként tanult együtt. A csiksomlyói pre-parandiára került prepanak. Itt végezte el négy-éven keresztül a studiumot. Eszes fiú, igyekvő, szorgalmas tanuló volt. Tanárjai teljes elis-meréssel adóztak s egyöntetű véleményük az

volt, hogy Gáspár Bélából jó tanító, jó nép-nevelő jó, mester lesz. Jelleme itt kezdett kialakulni s a csiksomlyói barátanárjai nagy befolyással voltak reá. Itt tanulta meg hitét szeretni, a fanatizmusig rajongott érte, itt ta-pasztalta, hogy a gyónás és áldozás és a szent-mise hallgatás mily jellemfejlesztő eszközök. Mint tanító azon volt, hogy reabizott gyer-mekei lélkébe is belecepegtesse e szellemet s megkedveltesse velük a szentségeket, ala-kuljanak s mintázódjanak az élő jellem, a meg-testesült forma, Krisztus szerint.

A fiziologusok az ember életében három időszakot különböztetnek meg. Az első általá-ban tart úgy az elemi iskoláig, ez a boldog gyermekkor, mikor öntudatlan a gyermek, merő mechanizmus, magáról, létéről mit sem tud. A második szak ismét kétféle, egyik tart a kö-zépiskoláig, ez a sejtés korszaka, mikor már öntudatára ébred, hogy ő van és él. Ekkor kezd szellemi tevékenysége megnyilatkozni s rohamosan fejlődni. A másik fázisban már tu-datára jó annak is, hogy ő férfi (a nő pedig, hogy ő leány) s nem nő, szóval a nemi öntu-dat kialakul benne. A harmadik időszak pedig az önálló élet ideje, midőn a kialakult jellem s a kiforrott ember egy meghatározott cél után a neki legmegfelelőbb eszközökkel törekszik, vagyis mikor meggyőződése szerint, szilárd elvekkel tesz, cselekszik.

A mi szereplőnk is a III. év vége felé a második epochusba ért. Ekkor kezdett szive erősen dobogni, lelkében a női eszmény után rajongni, szóval keble szerelemtől áradozott. Szerelmes lett, fülíg szerelmes. Ne ítéljük el, ne törjük pálcát fölőtte, nem szégyen ez, mindenkinek át kell esni ezen az átmeneti állapoton (katharzis), ez a tisztulási folyamat, mikor elvei tisztulnak, gondolatai nemesbed-nek. Tiszta szerelemmel vonzódt egy jómódu székely leányka iránt. Az ő ereiben is székely nemes vér pezsegett, élete párjául is székelyt óhajtott elvenni, mert nem akarta faját meg-tagadni. Hazaságról már beszélhetett, hisz maholnap kész tanító, a választást pedig most kell megkezdeni, hogy jól kiismerje, mert oly nőt akart házastársul választani, kiben lelke tulajdonságait felleli, szóval rokonlelket óhaj-tott feltalálni jövendőbeli arájában. Választotta valóban a varakozásnak megfelelt, a kívánt tulajdonokat benne fellelte. Barna rendezett haj, ragyogó szem, pirospozsgás arc, nyájas mosolygás ártatlan női lelkeről átkítottak ki fényes bizonyítványt. Méltó feleséget talált személyében. Ideálját tisztelte, szerette, be-csülte. A derék székely leány is viszonzta szerelmét, kedvét kereste, kedveskedett leendő férjének. Többször lehetett egymás mellett terdelve találni a szent Szüz szobránál, talán a gyenge nő jövő álmait szövögette, a derék ifju pedig közeli boldogságán merengett el... Azonban a Parkák másképp határoztak. A két kölcsönösen megértő és szerető szívet szétvá-lasztani — ez volt a tervük. Ugy látszik meg-irigyelték, hogy akad e zürzavaros világban is becsületes, boldog ember s azért akarták megzavarni szerencséjükét. A rágalmozó ké-peben keritettek hatalmukba a józan gondol-kozású férfit. Tele beszéltek a fejét, hogy a leány csak csalja őt, nem szereti, szive más-hoz vonzódik. A hiszekény tanuló hitt a rá-gaimakuak. A viszony hidegülni kezdett, a szív szerelme lelohadt. A leányka keserűen csalódott imádottságában, mit sem tudva a do-logról, mert ő ártatlan volt. Vérzett a szive a kis barna léleknek, mert semmi sem fájt job-ban, mint igazságtalanul szenvedni, nem vér-zik jobban a szív s nem sajog inkább a kebel, mint mikor reményei meghiusulnak s a becü-

letesnek tartott embert félrevezetve kiabrándították eseményéből.

Ez már rég történt, azóta a tanító megöregedett, a becsületes, tisztas munkában megöszült. Egy árva leányt nevelt fel s háziasított ki, egy leányt ragadott ki a züllésből s egy családnak mozdította elő a létét. Kedveltjére, a kurta szoknyás leánykára az évek hosszú sora szakadt, dus hajába az ősz fűrtök is vegyültek...

Eddig tartana a történet, ha más közbe nem jött volna. Ugyanis az történt, hogy az öreg tanító becsületes munkájában megvénült, nyugdíjba ment. Eközben tudomására jutott, hogy csupán merő koholmány volt, amit volt kedvességéről mondtak. Most mit tesz? Lekismeretétől vezettetve, hogy ő ugyanis egy becsületes leányt balismeretek révén feleismeret, jóvá szándékszik tenni hibáját. Felkészül s elmegy Csikba ahhoz a leányhoz, hogy bocsánatot kérjen s ha még pártában van, elvegye. A becsületes embernek mily szep megnyilatkozása e tett! Bocsánatot kér a megsértett nőtől, habár ő nem hibás. Igen, nemes lelke nem állhatta, hogy ez a leány a ragalom áldozata legyen. Csikba tényleg megtalálta volt kedvesét, de már egy ügyes székely ember felesége, becsületes gazdasszony, derek hitves lett belőle. Nezzük, mit tesz az öszborult tanító... Leterdel előtte, sir, mint a gyermek az az ötveneves férfi s eszébe kerit:

— Ne haragudj, feleismerettek. Mások félrevezettek. Bocsass meg! Ha nem volna férjem, elvevénének, hisz azért jöttem ide.

Leterdel, de nem mint a kejelecs holgye előtt, hanem a sertó a megsértett előtt. Bűnösségének tudatában bocsánatért könyörög. Az asszony nez egy darabig.... Mi ez? nem ismeri a nyajas idegent. Ekkor az öreg gavalér elő veszi selyem keszkenőjét, melyet ama boldog napokban kapott tőle, megmutatja s kerdí:

— Ismersz-e s megismered-e Mari?

Erre a no szemekönnyelabrad, sirnak mindaketten. Siradják a bocsánatot, siradják a legszebb álmot. Eszükbe jutott bizonyára, hogy ők egymast mily hőn szerettek, utjuk megis hogy szerveit, kit erre, kit arra kergettek a szelek. A tanító bocsánatot nyerve, megcsokolta volt kedvese kezét, megkönnyebült szívevel hazament. De ez meg nem minden. Az ő idealizmusa nem eddig tart. Ő másokat mindig boldogítani akart. Fogadott leánya özvegyen maradt néhány árvával, mert férje a háboruban elesett. Fogja magát a derek öreg, elveszi fogadott leányt hadd boldogiton egy árva not, tanítónéva teszi, legyen a gyermekeknek apjuk. Nyugdíjat élvez, ha meghal, legyen kire szaladjon, mert megdolgozott érte s miért maradjon az álamnak, mikor ma-nak is szüksége van rá s vele örömet szereshet egy családnak. Igen, azt a mezitiabos leányt, kit ő fogadott örökbe s nevelt fel, ki a lovakat őrszotte, feleségül vette. A plebánosától megkerdezte, hogy helyesen cselekedett-e? Azt akarta, hogy mint mindenben, ugy ebben is minél korektebbül járjon el.

Muy szep jellem, muy becsületesség!

Kell-e ehhez meg kommentar?

Mikor megkerdeztem tőle, hogy nem lesz-e ránevezve lealazo, ha feleségevel nem barátkoznak, mert nem hozzajuk valot, nem egyenrangut vett el, azt felelte: „Mi közöm hozzá, azt veszek el, akit akarok. Ha mindjart cigánylányt vennék el, az is tanítóné lenne, annal inkább ezt a fogadott leányomat, mert tudom, hogy becsületes. Ha pedig nem barátkoznak vele, azzal nem törődök, mert se nem használ, se nem art“.

Ilyen a becsületes, puritán jellem. Ideálizmussal teli lélek, idealizmustól telített élet! Valóban ily szep és ragyogó szívet keveset találunk széles e világon. Pedig ilyen férfakra van szükségünk, kik Isten előtt letérdelve megalázkodnak, de a becsület mezején is megteszik, ami a kötelességük. Ilyen ritka egyének előtt méltán lehet az elismerés lobogóját meghajtanunk s mélyen szívünkbe vénsi emléket, hogy példakép gyanánt előttünk állva, a szerint alakítsuk szívünket, bensónket, egész jellemünket. Férfiak! Ime lássátok, lehet a mai világban is becsületes az ember, ha akar. Itt a példa, kövessétek! *Réthy Rezső.*

Megvételre keresek egy jó karban levő gyermekágyat. — Cim a kiadóhivatalban.

Eladó egy pár elsőrendű anyagból készült 44-es számú box-férfi-cipő. Cim a kiadóhivatalban.

Szoptatos dajkanak ajánkozik egy teljesen egészséges, tiszta, harminc éves székely menyecske. — Cim: Gergely Jánosné szül. Zöld Erzsébet, Csikdelne.

Egy darab 1 éves valódi mongolica tenyészkan elado, Fosztó Gezanal Vardotfalvan.

Egy valódi Symenthali 2 evet betöltött tenyész bika elado, Bocskor Domokos gyimesbükkü meszarosnal. 2-2

Értesítés!

Székely és Réti erdőnyési bútorgyár r. t. Marosvasarhelyt, előnyösen ismert cég, intézetünknel **mintaszobákat**

helyezett el, melyek minőség és ár tekintetében a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik. — A mintaszobák intézetünk külön helyiségekben megtekinthetők és megrendelések ugyanitt felvételnek. 47-50

Agrár takarékpénztár r. t. fiókja
Csikszereda.

MEGHIVÁS.

Alu írott részvénytársaság részvényesait Gyergyószentmiklóson, 1920. évi március hó 2-án delelőtt 10 órakor, az Agrár Takarékpénztár r. t. fiókiintezete helyiségében tartando

rendkívüli közgyűlésre

meghívjuk.

Tárgyszorozat:

1. Felszámoló-bizottság jelentése az 1920. évi február hó 9 ére kitűzött árverés elhalasztásának okairól.

2. Dr. Sándor Balázs részvényes azon indítványa feletti határozathozatal, mely szerint a Cifflra Mihály, továbbá Cifflra Ferenc es Fiai cég összesen 241.150 (Kettőszáznegyvenegyezerégyszázötven) koronát kitevő tartozása járulékaival egyútt elengedtesse nek és a Fürdő-utca 3. és 4. szám alatti belsőségek tulajdonjoga Cifflra Mihály örökösének átengedtesse nek.

3. A Hitelintézet összes vagyona értékesítésének elhatározása s az értékesítés módozatai és feltételeinek megállapítása.

4. Esetleges indítványok.

A Hitelintézet Részvénytársaság felszámoló-bizottsága.

Az alapszabályok 15. §-a értelmében azon részvényesek, kik a közgyűlésen megjelenai szándékoznak, szavazataik gyakorlása szempontjából kötelesek részvényeiket legkésőbb a közgyűlés megnyitása előtt térítvény ellenében az intézet pénztáránál letéteményezni.

VÉRÉSS SÁNDOR Dr.
FOGORVOS

Rendel naponta délután 2—6 óráig.
Csikszereda, Mikó-utca 34. szám

Sz. 7—920.

Árverési hirdetemény.

A „Szépvízi Szentháromság Segélyegyesület“ tulajdonát képező Barackos, Illanc, Ugra és Hosszusorok nevű kasszáló és legelő helyeinek újabbi hasznóberbeadása céljából nyilvános szóbeli árverést hirdetek.

Az árverés Szépvíz községben, az Olvasókör helységében, 1920. évi február hó 22 én (vasárnap) délután 2 órakor fog megtartatni.

A részletes árverési feltételek nálam bármikor megtekinthetők.

Szépvíz, 1920. évi február hó 1-én.

Dr. Fejér István,

egyesületi elnök.

ELADÓ Csikszeredában Szentlélek utca 2. szám alatt egy gyapju fesülőgép, egy benzinator es egy tizedes merleg. 6-10

Eladó egy darab 4-es számú Adler fűgelsz gyártmányu penzszekreny, egy drb ellenőrző (National) penztar es egy darab masolókönyv pres. Cim a kiadóhivatalban. 1-3

Értesitem t. vevőimet, hogy a valódi kisüstön főzött

FENYŐVIZ

gyártását ujbol megkezdetem, es az székelyudvarhelyi líkőrgyárambau koriátlan mennyiségben kapható. 4-5

SZÖLLŐSI SAMU.